

**İLKÖĞRETİM 2. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS KİTAPLARI
HAKKINDA GÖRÜŞLERİ İLE İLGİLİ BİR ARAŞTIRMA**

-Van Örneği-

Doç. Dr. Şakir Gözütok*

Nurdan Yılmaz**

GİRİŞ

İnsanlar, hayata gözlerini açtıkları andan itibaren kendilerini sosyal bir çevrede bulurlar. Sosyal çevrede yaşamının getirdiği bazı sosyal değer yargıları ve uyulması gereken bazı ahlâk kuralları, kişinin bu çevredeki davranış normlarını belirlemeye çalışır. Buna bir de toplumun inandığı dini değerleri de eklemek gerekir. Kişi, içinde yaşadığı toplumun dini inançları ile ahlâki değerlerini çeşitli yollarla öğrenir. Bu yolların en etkili olanı, toplumun kurumlar vasıtasıyla gerçekleştirdiği eğitimle ortaya çıkar. Eğitim kurumları, gerçekleştirmeye çalıştıkları din ve ahlâk ile programlarla her ferdin bu alandaki görgü ve bilgisini geliştirmeye çalışır.

Günümüz Türkiye'sinde ilköğretim ve liselerde okutulan Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi ders kitaplarıyla dini ve ahlâki değerler ile ilgili örgün bir eğitim gerçekleştirilmektedir. Ders kitapları, öğretim programlarında yer alan konulara ait bilgileri planlı ve düzenli bir biçimde inceleyip açıklayan, bilgi kaynağı olarak öğrenciyi dersin hedefleri doğrultusunda yönlendiren ve eğiten temel bir ortamdır. Ders kitapları, öğretim sürecinin vazgeçilmez araçları olan tamamlayıcı öğretim materyalleridir. Kitaplar, öğrenciler açısından da çok yararlı materyallerdir. Kitap sayesinde öğrenci, öğretmenin anlattıklarını, istediği zaman, istediği yerde ve istediği tempoda tekrar etme imkânına kavuşur. Özellikle öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için ders kitabı, sözel öğretimin yarattığı boşluğu doldurma imkânı vermesi bakımından önemlidir (Ünsal& Güneş, 2002, 110).

Ders kitapları, eğitimin genel ve özel hedefleri göz önünde bulundurularak hazırlanır. Öğretim sürecinde ders kitaplarının hazırlanmasındaki temel ilke; kitapların öğretim programında belirlenen davranışları yani; bilgi, beceri ve özellikleri öğrencilere kazandıracak faaliyetleri içermesi ve bu faaliyetlere rehberlik edici nitelikte olmasıdır. Kitaplar, öğrenciye öğrenme yaşantıları sunabilmeli, bu konuda rehberlik etmelidir. Bu da öğrencilerin mümkün olduğunca çok ve değişik etkinliklere yöneltilmesi ile sağlanabilir. (Ünsal & Güneş, 2002).

* Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Bilim Dalı Başkanı

** Yüksek Lisans Öğrencisi

Ders kitaplarında konu ya da ünite başlangıcında öğrencilerin dikkat ve ilgisini o konuya çekmek, onları istekli kılarak hazırlamak, ünite sürerken davranışın kazandırılması aşamasındaki öğrenme yaşantılarını sunmak ve ünite sonunda kontrolü sağlamak ve pekiştirmeyi sağlamak amaçlarıyla öğrencinin gözlem, deney ve araştırma yapmasına ve belli sonuçlara kendi kendine ulaşmasına fırsat verilmelidir. (Kaptan,1999).

Ders kitabı, programda yer alan hedeflerle tutarlı konuların işlendiği, öğrencilere bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazandırıldığı temel bir kaynaktır. Ders kitabı öğrencilerin ilgi, yetenek ve öğrenme hızlarını dikkate almaktan çok, o dersin programında yer alan hedeflere ve işlenecek konulara göre hazırlanır. Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği, kitapların hazırlanması ve incelenmesi ile ilgili esas ve usulleri belirlemiştir. (Tebliğler Dergisi, 2434-3.7.1995).

Ders kitabında aranan pek çok özellik vardır. Bunlardan en önemlisi, ders kitabında sunulan içerik öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle kaynaşıklık sağlayıp sağlamadığı ve öğrencilere sunulan bilginin uygulanabilir ya da kullanılabilir olup olmadığıdır (Doğan & Tosun, 2002, 88-89).

Bir ders kitabı genel olarak dört ana başlık altında incelenebilir: Fiziksel özellikler (fiziksel standartlara uygunluk), eğitsel tasarım (içerik-sunum sıralaması), görsel sunum ve son olarak dil, anlatım (ifade gücü) ve imla. Bu bağlamda çalışmanın çerçevesi, bu dört temel üzerine kurulmuştur.

PROBLEM VE AMAÇ

Bu çalışma, lise öğrencilerinin mevcut liselerde Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi ders kitabı olarak okutulan kitaplar ile ilgili kitapların fiziksel özellikleri, eğitsel tasarım, görsel sunum ve kitaplarda kullanılan dil ile ilgili yaklaşımlarını tespit etmektir. Evren olarak ele alınan Van ilindeki örneklemelerin sonuçları ele alıp incelenecek ve önemli bulgular yorumlamaya çalışılacaktır. Elde edilen sonuçların bundan sonra hazırlanacak kitaplar için bir veri sunmasına dikkat edilecektir.

Araştırmaya esas alınan ders kitapları şunlardır:

- 1- **6. Sınıf Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Ders Kitabı**, Yazarlar: Mehmet Akgül, Abdullah Albayrak, Turgut Çiftçi, Eyüp Koç, Hüseyin Paça, Ali Sacit Türker, Ramazan Yıldırım, Abdullah Çatal, Ahmet Kara, Ekrem Özbay, Musa Şimşekcan, Milli Eğitim Bakanlığı Devlet Kitapları, İstanbul, 2008, 157 sayfa.
- 2- **7. Sınıf Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Ders Kitabı**, Yazarlar: Mehmet Akgül, Abdullah Albayrak, Turgut Çiftçi, Hüseyin Paça, Ali Sacit Türker, Ramazan Yıldırım, Abdullah Çatal, Ahmet Kara, Ekrem Özbay, Musa Şimşekcan, Ahmet Ekşi, Milli Eğitim Bakanlığı Devlet Kitapları, İstanbul, 2008, 130 sayfa.

- 3- . **Sınıf Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Ders Kitabı**, Yazarlar: Mehmet Akgül, Abdullah Albayrak, Turgut Çiftçi, Hüseyin Paça, Ali Sacit Türker, Ramazan Yıldırım, Abdullah Çatal, Musa Şimşekcan, Ahmet Ekşi, Eyüp Koç, Milli Eğitim Bakanlığı Devlet Kitapları, İstanbul, 2008, 157 sayfa.

YÖNTEM

Bu çalışmada, Survey Tarama yöntemi kullanılmıştır. Bunun için varsayımlara uygun hazırlanan anket sorularının denekler tarafından cevaplanması ve bulunan bulgular bazı bağımsız değişkenlerle olan korelasyonu bazı sonuçlara varılmaya çalışılmıştır.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu çalışmada Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nden olan Van ilindeki ilköğretim okulları evren olarak seçilmiştir. Van, az gelişmiş iller arasında ortalama bir il olduğunu düşündüğümüzden, Türkiye'nin bu önemli bölgesindeki öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Ders Kitapları ile ilgili görüşlerini önemli olacağını düşündük. Zira merkezi yerlerde hazırlanan ders kitaplarının ücra kesimlerde nasıl algılandığı, amaçlanan eğitiminin hedeflerine ulaşip ulaşmadığını öğrenmek açısından önemli bir veri sayılacaktır. Örneklem genel olarak evrenin karakteristik özelliklerinin sunabileceğini düşündüğümüz ilköğretim okullarının öğrencileri olarak düşünülmüştür. Örneklem seçilirken evreni temsil gücüne sahip olmasına itina gösterilmiştir. Van Merkezi olarak seçilen evrende toplam 53 İlköğretim Okulu'ndan 7 adet ilköğretim okulu örneklem olarak seçilmiştir. Örnekleme yer alan öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmişlik düzeyleri, okul idareci ve öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda tespit edilmiştir.

SINIRLILIKLAR

Çalışma, yalnızca Van illinden örnekleme temsil ettiğini düşündüğümüz yedi adet ilköğretim okulunun ikinci kademe sınıflarının mevcut devam eden öğrencileriyle sınırlı olacaktır.

VARSAYIMLAR

- 1- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının Milli Eğitimin genel ve dersin özel amaçlarına uygun hazırlandığı düşünülmektedir.
- 2- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının ders kitabı standartlarına uygun olduğu varsayılmıştır.
- 3- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının okutulduğu sınıfın genel seviyesine uygun hazırlandığı düşünülmektedir.
- 4- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının içerik olarak okutulduğu sınıfa doyurucu geldiği varsayılmıştır.

- 5- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının sunum açısından gerekli materyallerle donatıldığı kabul edilmektedir.
- 6- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının okutulduğu sınıfın yaş durumuna uygun bir formatta yazıldığı düşünülmektedir.
- 7- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının Türk Dili imla kurallarına ve günümüz Türkçesi ile anlaşılır bir şekilde kaleme alındığı varsayılmıştır.
- 8- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında konular işlenirken konuya uygun resim ve çizimlerle desteklendiği kabul edilmektedir.

ÖRNEKLEME İLİŞKİN BULGULAR ve YORUM

Tablo 1 : Örneklemin Okullara Göre Dağılımı

OKUL	F	%
1 Lütfiye Binnaz İ.Ö.O.	66	16,1
2 Hüsref Paşa İ.Ö.O.	58	14,1
3 İnönü İ.Ö.O.	60	14,6
4 İrfan Baştuğ İ.Ö.O.	60	14,6
5 İki Nisan İ.Ö.O.	55	13,4
6 Rekabet İ.Ö.O.	51	12,4
7 Şehit Kemal Görgülü İ.Ö.O.	61	14,8
TOPLAM	411	100,0

Okullardaki denek sayısının belli bir oranda ve birbirlerine yakın bir değerde olmasına özen gösterilmiştir. Böylece değişik sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya sahip okullar arasında belli bir oran tutturulmaya çalışılmıştır. Bu okullar ve denekler seçilirken araştırmaya konu edilen evreni hem sayısal açıdan hem de sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmişlik açısından evreni temsil gücüne sahip olmalarına dikkat edilmiştir.

Tablo 2 : Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Erkek	203	49,4
Kız	207	50,4
TOPLAM	410	99,8
Cevapsız	1	,2

TOPLAM	411	100,0
--------	-----	-------

Çalışmaya esas alınan deneklerin cinsiyet açısından birbirlerine yakın bir oranda temsil ettikleri görülmektedir. Toplam 411 olan denek sayısının 203 tanesi erkek, 207 tanesi kız öğrencilerden oluşmaktadır. Bir denek ise cinsiyet ile ilgili soruya cevap vermemiştir.

Tablo 3 : Yaş Dağılımı

Yaş	F	%
11-12	125	30,4
13-14	242	58,9
15 +	41	10,0
TOPLAM	408	99,3
Cevapsız	3	,7
TOPLAM	411	100,0

Deneklerin yaş itibariyle dağılımları ikinci kademe öğrencilerin yaş durumuna göre ortalama bir değeri temsil ettiği görülmektedir. Bunlardan yalnızca 41 tanesi 15 yaşın üzerindeki deneklerden oluşmaktadır.

Tablo 4 : Sınıf Dağılımı

Sınıf	F	%
6. sınıf	143	34,8
7. sınıf	135	32,8
8. sınıf	124	30,2
TOPLAM	402	97,8
Cevapsız	9	2,2
TOPLAM	411	100,0

Denek sayısının sınıflara göre frekans ve yüzde dağılımının birbirlerine yakın bir oranda oldukları görülmektedir.

DKAB DERS KİTABINA İLİŞKİN BULGULAR ve YORUM

Tablo 5 : DKAB Ders Kitabın Genel Olarak Fiziksel Yapı Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

	F	%
Kaliteli	228	55,5
Kalitesiz	20	4,9
Orta düzeyde bir kalitede	128	31,1
Fikrim yok	26	6,3
Cevapsız	9	2,2
TOPLAM	411	100,0

DKAB Ders kitabının fiziksel yapısı açısından değerlendirildiğinde, öğrencilerin yarısından fazlasının ders kitaplarını kaliteli buldukları tespit edilmiştir. Fiziksel açıdan ders kitabının kalitesini orta düzeyde bulanların da % 31 gibi önemli bir paya sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu iki grubun olumlu görüşleri göz önüne alındığında genel olarak DKAB Ders Kitaplarının fiziksel açıdan beğenildiğini söylemek mümkündür. Ders kitabını kalitesiz bulanların oranı kayda değer bulunmamaktadır.

Tablo 6 : Ders İşlenirken Ders Kitabına İhtiyaç Hissetme Durumu

SEÇENEKLER	F	%
İhtiyaç duyuyorum	300	73,0
Çok az ihtiyaç duyuyorum	85	20,7
Hiç ihtiyacım yok	16	3,9
Fikrim yok	8	1,9
Cevapsız	2	0,5
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi işlenirken öğrencilerin % 73 gibi önemli bir kısmının ders kitabına ihtiyaç duydukları görülmektedir. % 20 oranında öğrencinin çok az ihtiyaç duyması ile birlikte değerlendirildiğinde, ders kitabının dersin işlenişinde önemli bir rol üstlendiği anlaşılmaktadır. Bu durum, öğretmenin dersleri kitabı esas alarak işlediğini göstermesinin yanında ders kitabının da aynı zamanda konuları yeterli düzeyde ele aldığına da bir işareti sayılabilir. Ders işlenirken ders kitabına hiç ihtiyaç duymayanların oranı % 3.9 gibi önemsiz bir değerde kalmaktadır.

Tablo 7 : Ders Kitabının Kapak Düzeni Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Çok beğeniyorum	169	41,1
Normal buluyorum	184	44,8
Beğenmiyorum	43	10,5
Fikrim yok	14	3,4
Cevapsız	1	,2
TOPLAM	411	100,0

Ders kitabının kapak düzenini çok beğenenlerin % 41.1 oranında olması, öğrencilerin yarısına yakının çok beğendiğini; % 44.8 oranında öğrencinin de kapak düzenini normal bulması da değerlendirildiğinde, önemli bir çoğunluğun ders kitabının kapak düzenini beğendikleri ortaya çıkmaktadır. % 10.5 gibi az oranda öğrencinin kapak düzenini beğenmediği ortaya çıkmaktadır. Buna göre kapak düzeninin yeniden gözden geçirilmesinde fayda görülmektedir.

Okulların Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Düzeyi		Kapak Düzeni Konusundaki Görüşler				Toplam
		Çok beğeniyorum	Normal buluyorum	Beğenmiyorum	Fikrim yok	
İyi	N	55	91	21	6	173
	%	31,8%	52,6%	12,1%	3,5%	100,0%
ORTA	N	43	55	8	5	111
	%	38,7%	49,5%	7,2%	4,5%	100,0%
DÜŞÜK	N	71	38	14	3	126
	%	56,3%	30,2%	11,1%	2,4%	100,0%
Toplam	N	169	184	43	14	410
	%	41,2%	44,9%	10,5%	3,4%	100,0%

$\chi^2 : 22,232$ $sd : 6$ $p : ,001$

Okulların sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri bağımsız değişkenine göre Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının kapak düzeni ilişkisi incelendiğinde, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi düşük olan öğrencilerin yarısından fazlası % 56.3 oranıyla çok beğendikleri görülmekte ve sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi yükseldikçe beğeni oranının düştüğü gözlenmektedir. Bu durumun sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi yüksek öğrencilerin daha fazla kaliteli basıma sahip kitapla karşılaşma imkânına sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Buna karşılık kapak düzenini, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi yüksek öğrencilerin yarısından fazlasının % 52.6 oranıyla normal bulmaları, buna % 49.5 oranıyla sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi orta olan öğrencilerin eşlik etmesi, ders kitabının kapak düzeninin vasat olduğu kanaatini oluşturmaktadır.

Sınıf Düzeyi		Kapak Düzeni Konusundaki Görüşler				Toplam
		Çok beğeniyorum	Normal buluyorum	Beğenmiyorum	Fikrim yok	
6. sınıf	N	71	54	14	4	143
	%	49,7%	37,8%	9,8%	2,8%	100,0%
7. sınıf	N	59	57	14	5	135
	%	43,7%	42,2%	10,4%	3,7%	100,0%
8. sınıf	N	36	69	14	5	124
	%	29,0%	55,6%	11,3%	4,0%	100,0%
Toplam	N	166	180	42	14	402
	%	41,3%	44,8%	10,4%	3,5%	100,0%

$\chi^2 : 12,626$ $sd : 6$ $p : ,049$

Sınıf düzeyi bağımsız değişkenine göre Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının kapak düzenini çok beğenenlerin 6. sınıflarda oran olarak yüksek (% 49.7) olduğu bu oran sınıf yükseldikçe ters bir oranda düştüğü görülmektedir. Bunun aksine kapak düzenini normal bulanlarda ise, tam tersi bir durum gözlenmektedir. Burada ise sınıf yükseldikçe kapak düzenini normal bulanların oranı da yükselmektedir.

Tablo 8: DKAB Ders Kitabının Sayfa Düzeni Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Çok beğeniyorum	246	59,9
Normal buluyorum	106	25,8
Beğenmiyorum	45	10,9
Fikrim yok	12	2,9
Cevapsız	2	,5
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının sayfa düzenini % 59.9 gibi yüksek sayılabilecek oranda öğrenci tarafından çok beğenildiği görülmektedir. % 25.8 oranıyla normal bulanların da olumlu görüş ortaya koydukları düşünülürse, genel olarak sayfa düzeninin beğenildiğini söyleyebiliriz. Beğenmeyenlerin oranı ise % 10.9'la gayet düşük kalmaktadır.

Sınıf Düzeyi		DKAB Ders Kitabının Sayfa Düzeni Konusundaki Görüşler				Toplam
		Çok beğeniyorum	Normal buluyorum	Beğenmiyorum	Fikrim yok	
6. sınıf	N	98	25	14	5	142
	%	69,0%	17,6%	9,9%	3,5%	100,0%
7. sınıf	N	79	41	11	4	135
	%	58,5%	30,4%	8,1%	3,0%	100,0%
8. sınıf	N	64	37	20	3	124
	%	51,6%	29,8%	16,1%	2,4%	100,0%
Toplam	N	241	103	45	12	401
	%	60,1%	25,7%	11,2%	3,0%	100,0%

$$\chi^2 : 13,317 \quad sd : 6 \quad p : ,038$$

Sınıf düzeyi bağımsız değişkenine göre ders kitabının sayfa düzeni ilişkisi tıpkı kapak düzeninde olduğu gibi sınıf yükseldikçe beğeni oranı düşmekte, normal bulanların oranı ise tam tersi bir durum göstermektedir. 6. sınıflarda ders kitabının sayfa düzenini çok beğenenlerin oranı % 69 gibi yüksek bir oranda iken sınıf düzeyi yükseldikçe belli bir oranla düştüğü gözlenmektedir; beğenmeyen öğrencilerde de benzer bir paralellik olması anlamlı bulunmuştur.

Tablo 9: DKAB Ders Kitabının Yazı Fontu Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Rahat okuyorum	385	93,7
Biraz daha büyük harflerle yazılmalı	16	3,9
Biraz daha küçük harflerle yazılmalı	4	1,0
Fikrim yok	5	1,2
Cevapsız	1	,2
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının yazı fontlarının % 93.7 gibi çok yüksek bir oranda rahatça okunması, bu konuda ders kitabının uygun fontlarla hazırlandığını ortaya koymaktadır.

Tablo 10 : DKAB Ders Kitabındaki Konuların Okunduğunda Anlaşıp Anlaşılmadığı Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Anlayabiliyorum	357	86,9
Biraz anlayabiliyorum	47	11,4
Anlayamıyorum	6	1,5
Fikrim yok	1	0,2
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki konuların okunduğunda % 86.9 gibi bir oranda anlaşıldığı ve anlamayanların ise % 1.5 gibi kayda değmeyen bir oranda kalması, ders kitabının anlaşılır olduğunu göstermektedir.

Tablo 11 : DKAB Ders Kitabında Kullanılan Görsel Materyal Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Uygundur	304	74,0
Bir kısmı uygundur	85	20,7
Uygun değildir	16	3,9
Fikrim yok	6	1,5
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki görsel materyallerin % 74 oranında uygun olduğu, % 20.7 oranında bir kısmının uygun olduğu anlaşılmaktadır; bu durum uygun bulmayanların oranının % 3.9 gibi çok düşük düzeyde kalmasıyla da ortaya çıkmaktadır.

Tablo 12 : DKAB Ders Kitabındaki Üniteye Hazırlık Çalışmaları Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Var	234	56,9
Var ama yeterli değil	106	25,8
Var ama hiç bakmıyorum	31	7,5
Fikrim yok	39	9,5
Cevapsız	1	,2
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki üniteye hazırlık çalışmalarının çalışma yaptırabilecek nitelikte olduğunu ifade edenlerin oranı % 56.9 oranında olumlu bulunmuştur. Yeterli bulmayanların % 25.8 ve bakmayanların oranının % 7.5 olması, hazırlık çalışmalarının biraz daha itina ile gözden geçirilmesi gerektiği fikrini uyandırmaktadır.

Tablo 13 : DKAB Ders Kitabında Kullanılan Dil Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Anlamını bilmediğim kelimeler var	61	14,8
Anlamını bilmediğim kelimeler az	303	73,7
Anlamını bilmediğim kelime yok	40	9,7
Fikrim yok	7	1,7
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında kullanılan dil ile ilgili öğrencilerin % 73.7 oranında anlamını bilmedikleri kelimelerin çok az bulunduğunu söylemişlerdir. Kullanılan kelimelerin anlamını bilmeyenlerin % 14.8 oranında olması, dil konusunda biraz daha dikkatli davranılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Zira kullanılan kelimelerin tamamının anlamını bilenlerin % 9.7 oranında kalması da bunu desteklemektedir.

Tablo 14 : DKAB Ders Kitabındaki Konular Öğrencinin İlgisi Çekme Durumu Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
İlgimi çekiyor	308	74,9
Bir kısmı ilgimi çekiyor	93	22,6
Hiç ilgimi çekmiyor	10	2,4
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki konuların ilgilerini çektiği öğrenci oranının % 74.9 olması, konuların genel olarak seçiminde olumlu bir yaklaşım sergilendiği görülmektedir. Bu durumu hiç ilgimi çekmiyor diyenlerin % 2.4 gibi kayda değer olmayacak derecede olması da desteklemektedir. Bir kısmı ilgimi çekiyor diyen öğrencilerin % 22.6 oranında olması, konu seçiminde biraz daha itina gösterilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Sınıf Düzeyi	DKAB Ders Kitabında İşlenen Konuların Öğrencilerin İlgisini Çekme Durumu			Toplam	
	İlgimi çekiyor	Bir kısmı ilgimi çekiyor	Hiç ilgimi çekmiyor		
6. sınıf	N	120	22	1	143
	%	83,9%	15,4%	0,7%	100,0%
7. sınıf	N	100	30	5	135
	%	74,1%	22,2%	3,7%	100,0%
8. sınıf	N	81	39	4	124
	%	65,3%	31,5%	3,2%	100,0%
Toplam	N	301	91	10	402
	%	74,9%	22,6%	2,5%	100,0%

$$X^2 : 13,586 \quad sd : 4 \quad : ,009$$

Sınıf düzeyi bağımsız değişkeni esas alındığında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki konuların genel olarak bütün sınıflardaki öğrencilerin ilgisini çektiği söylenebilir. Bu oran 6. sınıflarda % 83.9 oranıyla en yüksek derecede iken, sınıf yükseldikçe düzenli bir şekilde az da olsa düşme göstermektedir. İlgimi çekmiyor diyen öğrencilerin oranı ise ters bir orantı ortaya koymaktadır. Bu durumda sınıf yükseldikçe oran da yükselmektedir.

Tablo 15 : DKAB Ders Kitabında Ele Alınan Konuların Günlük Hayatta Uygulanabilirliği Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Uygulanabilir	294	71,5
Bir kısmı uygulanabilir	99	24,1
Uygulanamaz	7	1,7
Fikrim yok	11	2,7
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında ele alınan konuların öğrenciler tarafından günlük hayatta uygulanabilirliği konusunda % 71.5 oranında olumlu görüş ortaya konulmuştur. Uygulayamadığını söyleyen öğrencilerin % 1.7 gibi kayda değer görülmeyen bir oranda kalması da olumlu görüşü desteklemektedir. Bir kısmı uygulanabilir görüşünü ortaya koyan öğrencilerin % 24.1 oranında olması, ele alınan konuların yeniden gözden geçirilmesinde fayda olacağını göstermektedir.

Okulların Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Düzeyi		DKAB Kitabındaki Bilgileri Sosyal Yaşamda Kullanılabilme Durumu Konusundaki Görüşler				Toplam
		Kullanabiliyorum	Bir kısmını kullanabiliyorum	Kullanamıyorum	Fikrim yok	
İYİ	N	110	46	13	4	173
	%	63,6%	26,6%	7,5%	2,3%	100,0%
ORTA	N	78	24	1	8	111
	%	70,3%	21,6%	0,9%	7,2%	100,0%
DÜŞÜK	N	86	38	2	1	127
	%	67,7%	29,9%	1,6%	0,8%	100,0%
Toplam	N	274	108	16	13	411
	%	66,7%	26,3%	3,9%	3,2%	100,0%

$\chi^2 : 20,583$

sd : 6

p: ,002

Okulların sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi bağımsız değişkeni ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki bilgileri sosyal yaşamda kullanılabilme durumu arasındaki ilişki ele alındığında, genel olarak sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi iyi olan öğrenciler % 63.6 oranıyla, orta düzeydekiler % 70.3 oranıyla ve düşük düzeydeki öğrencilerin de % 67.7 oranıyla birbirlerine yakın bir derecede derste öğrendikleri bilgileri sosyal yaşamda kullanabildiklerini ifade etmişlerdir. Bir kısmını kullanıyorum diyen öğrencilerin oranı da birbirlerine yakındır. Kullanamıyorum diyenlerin oranı kayda değer görülmediğinden, ders kitabındaki bilgilerin öğrenciler tarafından büyük oranda sosyal hayatta kullanılabildiğini söylemek mümkündür.

Tablo 16 : DKAB Ders Kitabındaki Konuların Ön Öğrenmeleri Destekleme Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Destekliyor	327	79,6
Bir kısmını destekliyor	69	16,8
Desteklemiyor	9	2,2
Fikrim yok	6	1,5
TOPLAM	411	100,0

Öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında öğrendikleri bilgilerin ön bilgilerini % 79.6 gibi büyük oranda desteklediği görülmüştür. Bir kısmını destekliyor diyenlerin oranı % 16.8 olduğu ve desteklemiyor görüşünde olanların % 2.2 gibi çok düşük oranda kalması, öğrenilen bilgilerin genel olarak ön bilgilerini desteklediği tespit edilmiştir.

Tablo 17 : Dersin İşlenişinde DKAB Dersi Kitabı Dışında Bir Kitaba İhtiyaç Duyma Konusundaki Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
İhtiyaç duyuyorum	68	16,5
Bazen ihtiyaç duyuyorum	160	38,9
İhtiyaç duymuyorum	175	42,6
Fikrim yok	8	1,9
TOPLAM	411	100,0

Öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinin işlenişi esnasında başka bir yardımcı kitaba ihtiyaç duyup duymadıkları sorulduğunda, ihtiyaç duymayanların oranı % 42.6 da kalmıştır. Bazen ihtiyaç duyuyorum diyenler % 38.9 oranıyla anlamlı bulunmuştur. İhtiyaç duyuyorum diyenlerin % 16.5 oranında olması, öğrencilerin ders kitabının dışında başka kaynaklara ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu durum, ders kitabının yeterli olmayışından kaynaklanabileceği gibi, öğrencilerin araştırma meraklarından da kaynaklanabilir.

Okulların Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Düzeyi		DKA B Ders Kitabı Dışında Yardımcı Kaynağa İhtiyaç Duyma Durumu Konusundaki Görüşler				Toplam
		İhtiyaç duyuyorum	Bazen ihtiyaç duyuyorum	İhtiyaç duymuyorum	Fikrim yok	
İYİ	N	30	63	76	4	173
	%	17,3%	36,4%	43,9%	2,3%	100,0%
ORTA	N	8	50	50	3	111
	%	7,2%	45,0%	45,0%	2,7%	100,0%
DÜŞÜK	N	30	47	49	1	127
	%	23,6%	37,0%	38,6%	0,8%	100,0%
Toplam	N	68	160	175	8	411
	%	16,5%	38,9%	42,6%	1,9%	100,0%

χ^2 : 13,259

sd : 6

p: ,039

Okulların sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri bağımsız değişkeni ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabı dışında başka kaynaklara ihtiyaç duyup duymadıkları arasındaki ilişki incelendiğinde, başka kaynağa ihtiyaç duyma konusunda sosyal düzeyler arasında çok büyük fark görülmediği anlaşılmıştır.

Tablo 18 : DKAB Ders Kitabında Yer Almaması Gereken Konuların Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Çok var	37	9,0
Bir kaç konu vardır	96	23,4
Hiç yoktur	220	53,5
Fikrim yok	57	13,9
Cevapsız	1	,2
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında yer almaması gereken konuların olup olmadığı sorulduğunda, öğrencilerin yarısından fazlası (% 53.5) yer almaması gereken konuların mevcut olmadığını belirtmişlerdir. Hatırı sayılır bir orandaki (% 23.4) öğrencilerin ise birkaç konu bulunduğunu belirtmişlerdir. Kitapta yer almaması gereken pek çok konu olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı ise % 9'dur. Bu oranlara bakıldığında öğrencilere göre ders kitabında yer almaması gereken bazı konuların bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 19 : DKAB Ders Kitabındaki Değerlendirme Sorularıyla İlgili Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Konuyu anlamama yardımcı oluyor	342	83,2
Bu soruları çözemiyorum	18	4,4
Konuyu anlamama hiçbir katkısı olmuyor	11	2,7
Konuyu anlamama biraz katkısı oluyor	37	9,0
Cevapsız	3	,7
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki değerlendirme sorularının büyük oranda (% 83.2) dersin anlaşılmasına yardımcı olduğu görülmektedir. Bazı soruları çözemiyorum diyen öğrencilerin % 4.4 ve konuyu anlamaya hiç katkısı olmuyor diyen öğrencilerin % 2.7 gibi kayda değer bir oranda olmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 20 : DKAB Ders Kitabında Kullanılan Ayet, Hadis, Hikaye ve Örnek Olaylara İlişkin Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
İlgi çekici ve yeterli,	371	90,3
Bazıları konuyla ilgisiz ve anlaşılması zor	32	7,8
Hiçbiri ilgi çekici ve yeterli değil	4	1,0

Cevapsız	4	1,0
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında kullanılan âyet, hadis, hikâye ve örnek olayların % 90.3 gibi bir oranla kesif bir çoğunluk tarafından yeterli ve çekici bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 21 : DKAB Ders Kitabındaki Sözlük Çalışmasının Değerlendirilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Kelimeleri rahatlıkla buluyorum ama anlamakta zorluk çekiyorum	112	27,3
Kelimelerin çoğunu bulamıyorum	120	29,2
Kelimeleri rahatlıkla buluyorum ve açıklamalarını anlıyorum	172	41,8
Cevapsız	7	1,7
TOPLAM	411	100,0

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki sözlük çalışmasının % 41.8 oranında yeterli görüldüğü, kelimelerin çoğunu bulamadığını ifade edenler % 29.2 oranıyla dikkat çekici bulunmuştur. Kelimeleri bulduğu halde anlamakta zorluk çektiğini söyleyenlerin % 27.3 oranında olması anlamlı bulunmuştur. Buna göre sözlük çalışmalarının yeniden ele alınmasında fayda görülmektedir.

Okulların Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Düzeyi		Kitabın Sondaki Sözlük Çalışması Konusundaki Görüşler			Toplam
		Kelimeleri rahatlıkla buluyorum ama anlamakta zorluk çekiyorum	Kelimelerin çoğunu bulamıyorum	Kelimeleri rahatlıkla buluyorum ve açıklamalarını anlıyorum	
İYİ	N	49	50	73	172
	%	28,5%	29,1%	42,4%	100,0%
ORTA	N	18	40	51	109
	%	16,5%	36,7%	46,8%	100,0%
DÜŞÜK	N	45	30	48	123
	%	36,6%	24,4%	39,0%	100,0%
Toplam	N	112	120	172	404
	%	27,7%	29,7%	42,6%	100,0%

χ^2 : 12,268

sd : 4

p: ,015

Okulların sosyo-kültürel ve ekonomik düzeyleri bağımsız değişkeni ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki sözlük çalışması arasındaki ilişki ele alındığında, orta düzeydeki öğrencilerin % 16.5 oranıyla buldukları kelimeleri anlamakta zorluk çekmekte en az oranla dikkat çektikleri görülmüştür. Sözlükte buldukları kelimeleri anlamakta zorluk çekenlerin % 36.6 ile en yüksek oranda olmasıyla birlikte, iyi düzeydeki öğrencilerin de % 28.5 gibi hatırı sayılır bir oranla kelimeleri anlamakta zorlandıkları görülmüştür. Bu düzeyler arasındaki anlamlı ilişki aynı şekilde sözlükteki kelimeleri rahatlıkla bulup açıklamaları anlamada da fark edilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmada elde ettiğimiz sonuç ve önerilerimizi şu şekilde sıralamak mümkündür:

A- Fiziksel Özellikler Açısından

1- Öğrenciler genel olarak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarını fiziksel özellikleri bakımından kaliteli bulmaktadırlar. Fiziksel bakımdan ders kitabının kalitesini orta düzeyde bulan öğrenciler, deneklerin üçte birinden fazladır.

Öneri: Üçte bir oranından fazla öğrencinin ders kitabının fiziksel kalitesini orta düzeyde bulması, kitabın fiziki açıdan gözden geçirilmesinin faydalı olacağını göstermektedir.

2- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının kapak düzeni öğrencilerin yarısına yakın bir kısmı tarafından beğenilmiştir. Öğrencilerin bir kısmı (% 10.5) kapak düzenini beğenmemiştir. Öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel düzeylerine göre kapak düzeni ele alındığında, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri düşük öğrenciler tarafından daha çok beğenildiği, düzey yükseldikçe beğeni oranının düştüğü görülmektedir. Sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri yüksek ve orta düzeyde olan öğrencilerin yarısına yakınının kapak düzenini normal bulmaları, kapak düzeninin vasat olduğu sonucuna varılmıştır.

Öneri: Bu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının kapak düzenleri yeniden gözden geçirilmesi tavsiye edilebilir.

B- Eğitsel Tasarım (içerik) Yönünden

1- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının ders işlendiği esnada önemli bir işlev gördüğü tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 73) ders işlenirken, ders kitabına ihtiyaç duymaları, kitabın önemini arttırmaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının okunduğunda öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından anlaşılır bulunmuştur.

Öneri: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının derste önemli bir işlev görmesi, kitapların hazırlanmasında azami itinanın gösterilmesinin önerilmesini gerekli kılmaktadır.

2- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmaları çoğunluk tarafından yeterli bulunsa da, hatırı sayılır bir orandaki (% 25.8) öğrenciler tarafından ise yeterli bulunmamıştır.

Öneri: Bu durumda hazırlık çalışmalarının yeniden gözden geçirilip düzenlenmesi tavsiye edilmektedir.

3-Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların önemli bir ölçüde öğrencilerin ilgisini çektiği anlaşılmaktadır. Konuların bir kısmı ilgilerini çektiğini

belirten öğrencilerin oranı (% 22.6) dikkate alındığında, konuların biraz daha ilgi çekici duruma getirilebileceği düşünülmektedir. Sınıf düzeyi esas alınarak konuya bakıldığında, sınıf düzeyi yükseldikçe, önemli bir ölçüde olmasa bile ilgi çekme oranında düşme görülmektedir.

Öneri: Bu durumda, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin ilgisini genel olarak çektiği görülse bile, biraz daha özen gösterilmesi önerilmektedir.

3- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki bilgilerin çoğunlukla öğrenciler tarafından günlük hayatta kullanılabilirdiği görülmüştür. Dikkati çeken bir orandaki (% 24.1) öğrenciler tarafından ise bir kısmının ancak uygulanabilirdiği belirtilmiştir. Sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri esas alındığında, genel olarak bütün düzeydeki öğrenciler tarafından bilgilerin çoğunlukla günlük hayatta uygulanabilirdiği anlaşılmaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki bilgilerin genel olarak öğrencilerin ön öğrenmelerini desteklediği ortaya çıkmaktadır.

Öneri: Bu verilere göre, konuların günlük hayatta kullanılabilmesi bakımından yeniden gözden geçirilmeleri önerilebilir.

4- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi işlenirken öğrencilerden yarısından daha az (% 42.6) bir kısmının yardımcı kitaplara ihtiyaç duymadığı; buna yakın bir oranın (% 38.9) ise bazen yardımcı kitaplara ihtiyaç duyduğu görülmüştür. Ders işlenirken yardımcı bir kitaba ihtiyaç duyan öğrencilerin oranı da (% 16.5) dikkat çekmektedir.

Öneri: Ders kitabındaki konuların yardımcı bir kitaba ihtiyaç duyurmayacak şekilde yeniden ele alınması önerilmektedir.

5- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarında yer almaması gereken konuların olup olmadığı sorgulandığında, yer almaması gereken konuların olmadığını belirten öğrencilerin oranı (% 53.5) yarısından fazladır. Dikkat çekecek düzeydeki (% 23.4) öğrencilerin, yer almaması gereken birkaç konu bulunduğunu, % 9 oranında öğrencinin ise, birçok konu olduğunu belirtmişlerdir.

Öneri: Bu duruma göre, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki konu seçiminde öğrencilerin hangi konuların yer almamasını istedikleri konusunda yeni bir araştırma yapılması ve buna göre konu seçimine gidilmesi önerilmektedir.

6- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme sorularının genellikle dersin anlaşılmasına katkı sağladığı tespit edilmiştir. Keza Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki âyet, hadis, hikâye ve örnek olayların da çoğunlukla öğrenciler tarafından yeterli ve ilgi çekici bulunmuştur.

7- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki sözlük çalışmalarında dikkat çekecek düzeyde (% 29.2) bir öğrenci grubu tarafından kelimelerin çoğunu bulamadıkları, buna yakın bir öğrenci grubun ise kelimeleri buldukları halde anlamlarını anlamadıkları belirtilmiştir. Sosyo-ekonomik ve kültürel düzeylerine göre sözlük çalışması ele alındığında, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi düşük öğrencilerin sözlükteki kelimeleri daha çok anlamadıkları ortaya çıkmaktadır.

Öneri: Bu durumda, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki sözlük çalışmalarının yeniden gözden geçirilmesi ve daha anlaşılır kılınması önerilmektedir.

C- Sunum Yönünden

1- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının sayfa düzeni, öğrenciler tarafından genel olarak beğenilmiştir. Beğenmeyen öğrencilerin belli bir oranda olması (% 10.9), sayfa düzeninin ideal şekilde dizayn edilmediği kanaatini güçlendirmektedir. Sınıf düzeyleri esas alınarak kapak düzeni ele alındığında, sınıf düzeyi yükseldikçe beğenin azaldığı görülmüştür.

Öneri: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının kapak düzenleri yeniden gözden geçirilebilir.

D- Dil ve Anlatım Yönünden

1- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarının yazı fontları genel olarak beğenilmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan görsel materyaller de yazı fontları gibi genel bir kabul görmüştür.

Öneri: Bu durumda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan yazı stili ve fontları ile görsel materyallerin korunmasının uygun olduğu anlaşılmaktadır.

2- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan dilin önemli bir çoğunluk tarafından anlaşıldığı, buna karşılık bir kısım öğrenci tarafından (% 14.8) kullanılan bazı kelimelerin anlamını bilmedikleri ifade edilmiştir.

Öneri: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan dile biraz daha özen gösterilmesi gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Yasin Ünal & Bilal Güneş, **Bir Kitap İnceleme Çalışması Örneği Olarak M.E.B İlköğretim 4. Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabına Fizik Konuları Yönünden Eleştirel Bir Bakış**, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 22, Sayı 3 (2002) 107-120.
 Kaptan, F., **Fen Bilgisi Öğretimi**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, (1999).
 Recai Doğan & Cemal Tosun, **İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi**, Pagem Yay., 2002.

ANKET SORULARI**1.Cinsiyetiniz?**

- a. Bay b. Bayan

2- Kaç yaşındasınız?

- a. 15 veya daha az b. 16-17 c. 18-19 d. 20 ve daha fazla

3- Sınıfınız?

- a. Lise 9 b. Lise 10 c. Lise 11 d. Lise 12

4- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi işlenirken Ders Kitabına ihtiyaç duyuyor musunuz?

- a. İhtiyaç duyuyoruz b. Çok az ihtiyaç duyuyoruz c. Hiç ihtiyaç duymuyoruz. d. Fikrim yok

5- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının kapak düzenini beğeniyor musunuz?

- a. Çok beğeniyorum b. Normal buluyorum c. Beğenmiyorum d. Fikrim yok

6- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının sayfa düzenini beğeniyor musunuz?

- a. Çok beğeniyorum b. Normal buluyorum c. Beğenmiyorum d. Fikrim yok

7- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının yazılarını rahat okuyabiliyor musunuz?

- a. Rahat okuyabiliyorum b. Biraz daha büyük harflerle yazılmalı c. Biraz daha küçük harflerle yazılmalı d. Fikrim yok

8- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabının konularını okuduğunuzda anlayabiliyor musunuz?

- a. Anlayabiliyorum b. Biraz anlayabiliyorum c. Anlayamıyorum
d. Fikrim yok

9- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında kullanılan resim ve şekiller konulara uygun mu?

- a. Uygundur b. Bir kısmı uygundur c. Uygun değil d.Fikrim yok

10- Konu başlarında araştırma yaptıracak nitelikte hazırlık çalışmaları var mı?

- a. Var b. Var ama yeterli değil c. Var ama hiç bakmıyoruz d.Fikrim yok

11- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında kullanılan dili rahatça anlayabiliyor musunuz?

- a. Anlayabiliyorum b. Bir kısmını anlıyorum c. Hiç anlamıyorum
d. Fikrim yok

12- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında anlamını bilmediğiniz kelimeler çok kullanılmış mıdır?

- a. Anlamını bilmediğim kelimeler çok b. Anlamını bilmediğim kelimeler az
c. Anlamını bilmediğim kelime yok d. Fikrim yok

13- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında işlenen konular ilginizi çekiyor mu?

- a. İlgimi çekiyor b. Bir kısmı ilgimi çekiyor c. Hiç ilgimi çekmiyor
d. Fikrim yok

14- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında işlenen konuları günlük hayatınızda uygulanabilir nitelikte midir?

- a. Uygulanabilir b. Bir kısmı uygulanabilir c. Uygulanamaz d.Fikrim yok

15- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında yazılanlar önceki bilgilerinizi destekliyor mu?

- a. Destekliyor b. Bir kısmını destekliyor c. Desteklemiyor d.Fikrim yok

16- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında yazılı bilgileri kullanabiliyor musunuz?

- a. Kullanabiliyorum b. Bir kısmını kullanabiliyorum c. Kullanamıyorum
d. Fikrim yok

17- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi işlenirken ayrıca başka kitaba ihtiyaç duyuyor musunuz?

- a. İhtiyaç duyuyorum b. Bazen ihtiyaç duyuyorum c.İhtiyaç
duymuyorum d. Fikrim yok

18- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabındaki anlatımlar bilgi seviyenize uygun mudur?

- a. Seviyemize uygundur b. Bir kısmı seviyemize uygundur
c. Seviyemizin çok üstüdedir. d. Fikrim yok

19- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ders Kitabında yer almaması gereken konu var mıdır?

- a. Çok vardır b. Birkaç konu vardır c. Hiç yoktur d. Fikrim yok